

Het implementeren van hervormingen door lidstaten is een belangrijke voorwaarde voor Nederland geweest om in te kunnen stemmen met de RRF. Tegen deze achtergrond moet het nationale plan gewogen worden.

- Van belang is dat het kabinet een goede, integrale afweging maakt tussen de verschillende beleidsdoelen, zoals extra incidentele uitgaven aan specifieke projecten of juist het vrijspelen van vrij te besteden middelen voor bijvoorbeeld schuldafbouw, hervormingen of incidentele uitgaven buiten de scope van de RRF.
- De RRF heeft tot doel het economische en sociale herstel en de veerkracht van lidstaten te bevorderen. Mede door de goede budgettaire uitgangspositie heeft Nederland snel op het uitbreken van de coronacrisis kunnen reageren en het herstel stevig ondersteund. Vanuit conjunctureel perspectief is er geen directe noodzaak meer te doen op het gebied van investeringen. De rationale voor Nederland kan eerder worden gezocht in het bevorderen van de noodzakelijke transitie of het versterken van de economische veerkracht via gerichte hervormingen en investeringen.

Het verdere proces

- De formerende partijen zijn nu aan zet. Het is aan de formatie om te besluiten welke hervormingen en investeringen een plek krijgen in een Nederlands herstelplan. Na de formatie is het aannemelijk dat stakeholders geconsulteerd worden op onderdelen die in aanmerking komen voor een Nederlands RRP. Bijvoorbeeld als het gaat om hervormingen op het gebied van de arbeidsmarkt, pensioenen of woningmarkt.
- Na de formatie zal er een conceptplan worden opgesteld. Met dit conceptplan begint ook een intensief proces waar andere landen de afgelopen paar maanden in verwickeld zijn. Dit proces bestaat o.a. uit (1) het vroegtijdig toetsen van het conceptplan bij de Commissie en (2) het borgen van alle andere criteria die de Commissie stelt aan een plan, zoals het vormen van adequate mijlpalen en doelen, een controle op het uitblijven van nadelige milieueffecten en het borgen van gendergelijkheid.
- Met het opstellen van een conceptplan volgen er ook stakeholderconsultaties om de inhoud te bespreken en draagvlak van het plan te versterken. Het tijdsplan en de vormgeving hiervan is nu niet helder omdat het bijvoorbeeld onzeker is hoelang de komende formatie zal duren en wat de uiteindelijke inhoud is van een Nederlands plan. Na de stakeholderconsultaties zal het conceptplan vervolgens gedeeld worden met het parlement, waarna het definitief ingediend kan worden bij de Europese Commissie.

31/5 115 400

53

TER ADVISERING

Aan de Minister

Cc Staatssecretaris EZK

[Handwritten signature]

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Regio

Auteur

10.2.e

M 06 10.2.e

10.2.e@minezk.nl

Datum

24 mei 2021

Kenmerk

DGBI-DR / 21143307

Bhm: 21147949

Kopie aan

10.2.e

nota

Vorbereiding BO MEZK-IPO/VNG inzake RRF/RRP

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Bijlage(n)

- 1 Geannoteerde agenda
- 2 IPO 'onvrede' brief RRF
- 3 Kamerbrief uitwerking motie Heerma-Segers
- 4 Sheets afspraken EZK-IPO/VNG
- 5 Kamerbrief proces NL-RRF/RRP
- 6 IPO Herstelplan
- 7 Kabinetsaanbod decentrale overheden
- 8 Schema IPO/VNG EU Flagships

Aanleiding

31 mei 2021 voert u bestuurlijk overleg met IPO en VNG over RRF/RRP. Aanleiding is de brief van IPO/VNG aan u (en MINFIN en SEZK) over gevoeld gebrek aan betrokkenheid bij het RRF proces en de vormgeving van een NL RRP.

Advies

U kunt:

- Het BO voorzitten en het gesprek voeren langs de lijn van de geannoteerde agenda (bijlage 1).
- Daarbij specifiek aandacht hebben voor beelden, gevoelens en verwachtingen over het RRF/RRP proces bij de regio's.
- Waardering uitstralen voor de regionale inzet om proactief te partnersen bij herstel, ook specifiek voor de planvorming RRP.
- Tegelijkertijd kunt u helder zijn over het feit dat het rijk haar eigen RRF-/RRP-proces moet doorlopen alvorens stakeholders evt. te consulteren op een conceptplan.
- Het BO afronden met de afspraak dat IPO/VNG, wanneer dat relevant is door de keuzes tijdens de formatie, worden geconsulteerd over het concept-RRP.

Kernpunten

- Deelnemers aan het BO zijn bestuurders van IPO en VNG en hun begeleiding (zie opsomming bijlage 1 agenda).
- Ondanks de constructieve samenwerking bij herstel hebben decentrale overheden (IPO) bij brief van 12 februari onvrede geuit over betrokkenheid bij het RRF-proces (bijlage 2). Argumenten:
 - het onvoldoende aan de voorkant van het RRF proces betrekken van de inzet van decentrale overheden voor economisch herstel leidt tot onbenut potentieel. Die inzet is verwoord in o.a. IPO Herstelplan (bijlage 6 september 2020) en formatieaanbod IPO/VNG/UvW 'Krachtig groen herstel' (bijlage 7 maart 2021);
 - dit is gevoeld als trendbreuk in de samenwerking tussen EZK en IPO/VNG over economisch herstel. Het IPO Herstelplan is aan de SEZK aangeboden.

Ontvangen BBR

Op grond van de daaropvolgende aangenomen motie Heerma/Segers - *die vroeg de regering te komen tot een gezamenlijke uitwerking met decentrale overheden* - is dit opgewerkt tot concrete afspraken (bijlage 3 Kamerbrief 16 december en bijlage 4 sheets). Focus ligt daarbij op integraliteit in planvorming rijk-regio en samenhangend investeren. Daarbij is ook de aanpak programmeringstafel ontstaan (zie nadere toelichting).

- De keuze van het kabinet is om RRP onderdeel te maken van de formatie. Het RRF-pakket ligt daar nu. Deze keuze betekent dat het RRF-pakket in departementaal verband is opgesteld, met beperkte consultatie/betrokkenheid van externe partijen (w.o. decentrale overheden). Als keuzes uit RRF-pakket daartoe aanleiding geven, worden IPO en VNG geconsulteerd op het concept-RRP. Deze lijn is recent verwoord in beantwoording van Kamervragen (D66). Het lid van Dijk (CDA) heeft ook recent een motie ingediend met het verzoek regionale partners te consulteren op het concept-RRP (aangenomen).
- Intentioneel was ook toegezegd dat het RRF pakket voor de formatie met IPO/VNG zou worden gedeeld. Ook ten behoeve van dit BO. Recent hebben IPO/VNG (via ambtelijk EZK) het signaal gekregen dat dit niet kan. Documenten t.b.v. de formatie zijn niet openbaar. Mogelijk deelt men de onvrede daarover. Het is belangrijk dat u daarvoor begrip toont omwille van het (vertrouwen in) het brede partnerschap vanuit de regio's.

Inzet regio t.b.v. gesprek:

IPO/VNG hebben rondom hun wensen een position paper (alleen informeel gedeeld) gemaakt. Naar verwachting volgt men in het overleg de hoofdboodschappen:

- 1) Maak gebruik van bestaande structuren zoals programmeringstafels en landsdelige Operationele Programma's voor effectieve uitvoering;
- 2) Door vertraging laten we belangrijke kansen voor herstel liggen;
- 3) Neem IPO-Herstelplan en het aanbod *Krachtig Groen Herstel* van decentrale overheden (IPO/VNG/UvW) aan het nieuwe kabinet als uitgangspunt; koppel investeringen/hervormingen los; schep helderheid in verantwoordelijkheden, rollen en verwachtingen;
- 4) Houd rekening met MKB;
- 5) Omslag naar een integrale aanpak van opgaven is nodig (specifiek ook voor groen herstel), combineer daartoe instrumenten.

Hoofdpijn voor uw reactie op deze punten:

- 1) Pleidooi voor benutten bestaande structuren kunt u in principe steunen.
- 2) NL laat geen geld liggen door de late indiening van een RRP. U kunt aangeven dat er is gekozen voor latere indiening omdat een RRP zowel hervormingen als investeringen moet bevatten en het volgende kabinet over ambitieuze investeringen en hervormingen kan besluiten. U kunt erkennen dat haast op zijn plaats is.
- 3) Het IPO herstelplan en het aanbod *Krachtig Groen herstel* zijn geen kant-en-klare bouwstenen voor een RPP. Doel RRP is nationaal herstel (RRF is nationaal gealloceerde subsidie), het IPO Herstelplan kan bijdragen als de regionale context aan de orde is. Met positioneren van IPO Herstelplan als uitgangspunt voor RRP trekken decentrale overheden een te grote broek aan. Loskoppelen van investeringen en hervormingen gaat niet; de EU eist een coherent geheel daarvan in een RRP.
- 4) U kunt aangeven dat MKB zeker de aandacht van het kabinet heeft. Bijvoorbeeld: veel maatregelen uit het steunpakket zijn op MKB gericht;

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Regio

Kenmerk
DGBI-DR / 21143307

daarnaast is er veel lopend beleid om MKB te versterken (MKB Actie agenda).

- 5) EZK kijkt ook naar samenhang van verschillende instrumenten; de grote transitieopgaven waar we voor staan vragen op nationaal, regionaal en lokaal niveau om investeringen. Daartoe zijn er op de verschillende niveaus instrumenten beschikbaar.

In de geannoteerde agenda staan uitgebreidere suggesties voor reactie.

Nadere toelichting**Proces RRF/RRP**

NL kan aanspraak maken op € 5,96 mld. EU middelen voor bestrijding van de COVID impact door het indienen van een *Recovery and Resilience Plan* (RRP) voor de Europese *Recovery and Resilience Facility* (RRF). Volgens de RRF-verordening moet een herstelplan een coherent geheel zijn van investeringen en structurele hervormingen dat een bijdrage levert aan elk van zes pilaren:

1. de groene transitie (37%);
2. de digitale transformatie (20%);
3. slimme, houdbare en inclusieve groei;
4. sociale en territoriale cohesie;
5. gezondheid en economische, sociale en institutionele veerkracht;
6. Beleid voor de volgende generaties.

In het EU RRF proces, gericht op het samenstellen van een RRP, moet specifiek aandacht zijn voor de belangen van en samenwerking met regionale stakeholders. EU sleutelfiguren, zoals Diederik Samson, hebben de regio's actief gemotiveerd zich bij het rijk te melden.

Zomer 2020 is intern EZK een uitvraag gedaan om een 1^e beeld van wensen/ambities/ideeën i.r.t. RRF te krijgen. Nazomer 2020 is bij de meest logische externe stakeholders een informele inventarisatie uitgevoerd van projecten en maatregelen met een potentiële match met de RRF criteria. In de Kamerbrief van 27 nov. 2020 over het RRF/RRP-proces is deze ambtelijke verkenning aangekondigd.

Opdracht uit de MR van 27 november 2020 was om geen brede uitvraag te doen voor de ambtelijke verkenning. De suggestie van samen optrekken bij de planvorming moest worden vermeden. Conform de RRF-verordening worden stakeholders wel geconsulteerd op het concept-RRP. Tussen rijk en regio wordt intensief samengewerkt aan thema's als digitalisering, vergroening en MKB. Synergie en samenhang zoeken met de regio's op de inhoud van een RRP lijkt dan ook voor de hand te liggen.

Via de voornoemde ambtelijke informele verkenning van investeringsopties (bouwsteen 2) is input bij stakeholders opgehaald voor het RRF-pakket dat nu bij de formatie ligt. Het proces van die input naar het formatiepakket (vertaalslag en beoordeling) ervaren IPO/VNG als een 'black box'. Regio's geven continu aan meer inzicht in en invloed op input en inhoud van het RRP te wensen.

Samenwerking rijk-regio i.r.t. RRF/RRP

- Al in het begin van de COVID-crisis hebben provincies/IPO (later gevolgd door de gemeenten/VNG) herstelplannen gepresenteerd. De crisis was, zeker lokaal, direct voelbaar. VNG zet bij herstel dan ook meer in op maatregelen met effect voor de korter(e) termijn.
- Met IPO/VNG wordt aan die brede herstelacties gewerkt via de bestaande structuur van het *economisch samenwerkingsplatform rijk-regio* EZK-IPO-VNG). Thematische sporen daarbij zijn; ontwikkelkracht/innovatie, Human Capital, breed MKB en gebiedsontwikkeling.
- Daarnaast is gezamenlijk een zgn. programmeringstafel ingesteld (eerst alleen voor thema ontwikkelkracht/innovatie). Die tafel bespreekt (prioriteert) regio overstijgende projecten en organiseert kennis en toegang tot (EU) middelen. Focus ligt op de integraliteit en samenhang tussen rijk-regio ambities. Focus ligt dus niet op financiële bronnen of garanties dat die het project honoreren. Benadering is multi-fund. RRF heeft daarin dezelfde status als JTF, REACT, EFRO, NGF etc.
- IPO positioneert haar Herstelplan als kant-en-klare investeringsagenda input voor een RRP. Weliswaar is er veel inhoudelijke aansluiting in de inzet van Rijk en regio, maar het IPO Herstelplan als uitgangspunt nemen voor het RRP gaat (te) ver. Doel van het RRP is nationaal herstel, waarbij de economische meerwaarde van het RRP voor Nederland ligt in de ondersteuning van de groene en digitale transitie. Het IPO Herstelplan kan daaraan als middel bijdragen, zeker waar de regionale context speelt.
- IPO/VNG weten overigens dat RRF middelen op de rijksbegroting komen en dat het proces om tot een plan te komen primair interdepartementaal is. Men weet ook dat de RRF-verordening inhoudelijke betrokkenheid van regionale stakeholders eist.

